

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 3. Alia media magis particularia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

§. III. *Alia media magis particularia.*

REMOTIS Prudentiæ obstaculis, incipiet suos actus exercere: iis enim morales virtutes augentur. Nam quemadmodum fit homo temperans, temperanter comedendo: ita prudens euadit exercendo in negotiis actus Prudentiæ. Quæ, vt munere suo in Reipublicæ gubernatione bene fungatur, necesse est tres suos primos comites valdè exactè perficere, quos vocamus *Memoriam* rerum præteritarum, *Intelligentiam* præsentium, & *Providentiam* futurorum.

I.
Memoria.

a *Deut. 32.*
34.
b) *Reg. 2.6.*

Libri iuuent
memoriam.

c *Esther. 2.*
23. & c. 6. 1.

PRINCIPVM & Gubernatorum *memoria* tanquam archiuum esse debet Legum & pragmaticarum suæ Reipublicæ, gestorum memorabilium suorum præcessorum, & euentuum eorundem expeditionum omnium maioris momenti, quæ ipsis incumbunt, & hominum grauiorum, qui ipsos vel iunant, vel iuuare possunt in sua gubernatione; obsequiorum, quæ ipsis exhibuerunt, & exhibent: vt ea remunerent: aut delictorū: vt puniant, quemadmodum Deus illa habet in archiuo memoriæ suæ, & a signata in thesauris suis: & Dauid multis annis memoria retinuit, b delicta Ioaab & Semei, vt illos tempore puniret; & obsequia Berzellai; vt ea semper remuneraret. Sed quoniam memoria hominum est fragilis & obliuiosa, præcipuè cum negotia multa in ea reconduntur, meritò habere debent *libros* siue registra, in quibus res insigniores, & maioris momenti scriptæ seruentur. Quemadmodum Scriptura Sacra refert de Rege Assuero, cui cum Mardocheus insigne quoddam obsequium præstitisset, iussit ipse c *historiis & Annalibus priorum temporum tradi coram se*, in quibus scripta erant suorum maiorum præclara facinora; & res memorabiles, quæ diuersis temporibus eueniebant. Et cum quadam nocte somnum capere non posset, iussit legi sibi illos Annales, cumque ad locum esset peruentum, vbi scriptum erat factum Mardochei, quæ siuit Rex; *quid pro hac fide honoris & præmii Mardocheus consecutus esset? cumq; responsum esset: nihil omninò mercedis accepisse*, statim iussit magno & publico honore illum affici. Omni enim dubio procul, multum anisat fideles seruos, quod videant, suos Dominos memoria retinere ipsorum obsequia: & ipsimet Domini valdè recreantur, cum magnalia suorum prædecessorum memoria repetunt; aut cautiore redduntur, cum infelices eorum exitus relegunt; & vtraque ratione prudentiores fiunt & doctiores.

2.
Negotia pe-
netrent.

OPORTET etiam *intelligentiam* rerum præsentium exacuere, non tractando negotia obiter & propteranter; neq; existimando, satis esse, leuiter aspicere, quid prima quasi facie negotium contineat: sed danda illis est opera, vt benè illa penetrent, & à fundamētis intelligant. Debent meritò valdè benè

compre-

comprehendere totum Reip. statum, eiusque commodi & incommodi radices. In quem finem expedit, (quoad fieri poterit) ipsum oculorum aspectum adhibere, iuxta praestans illud Spiritus sancti consilium: *diligenter agnosce cultum pecoris tui, tuosque greges considera.* Cognitio enim ex auditu, & solis rumoribus, semper est exigua; aut nunquam aequè perfecta, atque ex aspectu: per quem Princeps & pastor agnoscit, agnoscitur, amat, & amatur: & plenius assequitur finem suae gubernationis. Sed quoniam id semper fieri non potest: pertinet ad intelligentiam Prudentiae, bene penetrasse, & comprehendisse ingenia & conditiones nationum, provinciarum, & hominum, cum quibus agitur: ut omnibus, in modo & ratione gubernandi, se Princeps accommodet: lenitate, aut severitate, aut modo magis illis apto: accommodanda onera imponenda, viribus eorum, quibus imponuntur: ne quis plus oneretur, quam eius vires & facultas permittant. Sed & illud necesse est, ut haec intelligentia intra certos limites contineatur: nam tanta attentio adhiberi posset in rebus omnibus intelligendis, & revidendis: ut nullae unquam expedirentur: quod in magnum gubernationis detrimentum cederet. Quoadmodum enim imprudenter quis negotia sine consideratione expediret; ita esset imprudentiae tam diu haerere in consideratione ut occasio & opportunitas ea expediendi & exequendi elabatur & pereat. idem enim Salomon dixit: *Prudentia tua pone modum: ne scilicet aut defectu aut excessu in consilio, iudicio, & negotiorum executione peccetur.*

DENIQUE exacuenda & extimulanda est *providentia* rerum futurarum, atque attendendo *fructum*, qui ex praesenti semine speratur: ut bonum illud eligatur, ex quo sit postea maior utilitas securura. Et similiter *incommoda* sunt attendenda, quae ex rebus praesentibus sequi possunt: eaque tempestive interciderent, antequam crescant, & maius detrimentum adferant. Statim atque scintilla apparere incipit, (ait S. Hieronymus) extinguenda est; rescandae sunt putridae carnes, & scabiosa ovis à caulis repellenda: ne tota domus, *massa, corpus, & pecora*, ardeant, corrumpantur, putrescant, intereant. Debet etiam providentia extendere se ad res temporales, ita ut nunc prospiciat de necessarijs in futurum: sicut dicitur de Ioseph, quod cum esset Aegypti gubernator, *tempore fertilitatis replerit horrea Aegypti*; tanta copia legumini, ut sufficeret ad totum regnum sustentandum toto tempore sterilitatis. Exemplo etiã *g formicae*, de qua Salomon ait, quod *paret in aestate cibum sibi, & congregat in messe quod comedat in hyeme.*

Nunc tamen praedicta media sufficiunt ad Prudentiam perfecte consequendam, nisi accedat *ultimum*, quod est, *magistrum* aliquem adhibere, qui eam doceat. Si enim reliquae artes, & scientiae non discuntur sine magistris: quanto minus poterit Prudentia acquiri, quae ad tot gubernationis

d Pr. 27. 3.
Oculus aure
cervior.

Inelligen
tia suppleat.

Sufficit mo-
derata in-
telligentia.
c Prov. 23. 4.

3.
Providentia
futura pra-
videt.
in Ep. ad
Gal. 1. 24.
q 3. c.
Resecanda.
c c

Etiã tem-
poralia.
f Gen. 41. 47

g Prov. 6. 8.

4.
Magistri
duplices.

Muti.
Libri sacri
Salomonis
Ecclesiastici
SS. Patres.

Vuentes
Consiliarij.

materias diffunditur? Ideoque *duplices* habet magistros: alios tanquam *matos*, prudentes tamen, & valde copiosos: quales sunt *libri Sacri*, nominatim quos edidit *Salomon*: in quibus Prudentiæ monita & documenta, quæ Deus illum docuerat, scripsit: & similiter *Ecclesiastici* liber (vt in eius prologo habetur) ex libris legis & Prophetarum summam quandam collegit consiliorum ac documentorum in hunc finem. Ad cuius imitatio nem multi Sancti Patres ediderunt alios libros, similibus documentis refertos: ex quibus & ego ea collegi, quæ hæcenus sunt posita, & in posterum ponentur. Nec dubium, quin lectio homines faciat sapientes; iuuetque, vt etiam prudentes fiant. Nihilominus alij quoque Magistri Prudentiæ *viuentes*, sunt necessarii, qui illam doceant: non tam regulas eius præscribendo, quàm eandem in praxim deducendo & exercendo, dantes prudentia in occurrentibus negotijs consilia: vt Reges & gubernatores ex eorum exemplo discant bonæ gubernationis praxim: vt apparebit ex ijs, quæ proximo capite, de huiusmodi *consiliariis* adferemus.

CAPVT IX.

GVBERNATORES OPVS HABERE PRVDENTIBVS
Consiliarijs: & quas dotes ac talenta habere illi debeant,
vt sint perfecti.

VONTIAM Principes & supremi Gubernatores exornati esse debent *quinque* partibus Prudentiæ in proximo capite indicatis, ad bene gubernandum *seipsos*, *familias* suas *civitates*, totum *regnum*, suamque *militiam*, opus habent varijs consiliarijs, à quibus in hac gubernatione iuuetur Ordinariè enim est impossibile, quod solus Rex possit ad eò varias res latus comprehendere, rectumque de eis iudicium ferre: & licet ad ea omnia sibi esset sufficiens: *arrogantia* cuiusdam esset, soli suo iudicio fidere. Id enim esset vsurpare sibi velle, quod est solius DEI proprium, ob infinitam suam sapientiam: de quo dicitur, *a quis consiliarius eius fuit?* Qua sententia (vt perpendit S. Chryl.) significatur reliquos, præter Deum, opus habere consiliarijs; sine quibus facile decipientur. Et eò tendebat sermo serpentis, qui primos nostros parentes decepit, dicens *b eritis sicut Di*, scientes *bonum & malum*, hoc est, omnia. Quod cum Eua credidisset, noluit virum suum Adamum consulere, an expediret prohibitum fructum degustare: & ita fuit decepta. Et quamuis *Adamus* caput esset generis humani, & quidem valde sapiens: cum tamen *solus* esset, fuit quoque deceptus, cuius deceptio toti

Consiliarij
necessarij.

a Isa 40. 13.
Rom. 11. 34.
Hom. de fo-
rend. repro-
bationib.
b Gen. 3. 5.
Deus solus
sibi sufficit.

mun-